

K ŽENIJNÍMU ZABEZPEČENÍ NÁSILNÉHO PŘECHODU VODNÍCH PŘEKÁŽEK

Vodní překážky spolu se zátarasy a terémem rozrušeným bojovou činností mohou do značné míry ovlivnit průběh operace a boje. Hlavním způsobem překonávání vodních překážek jsou násilné přechody z chodu, ve zvláštních případech s krátkou a výjimečně s plánovitou přípravou.

Základní předpoklady k úspěšnému řešení této složité fáze bojové činnosti jsou:

— znalost způsobu obrany vodních překážek nepřitelem,

— způsobilost vojsk k překonávání vodních překážek,

— technické parametry vodní překážky, roční období a počasí,

— charakter bojové činnosti nepřitele.

Jak ukazují zkušenosti posledních let, můžeme mezi základní předpoklady k úspěšnému vedení násilných přechodů zařadit i přesně propracovanou metodiku činnosti vojsk, promyšlenou organizaci a řízení ženijního zabezpečení.

Metodika násilného přechodu vodních překážek

Úspěch násilného přechodu vodní překážky podmiňuje i logická posloupnost bojové činnosti v souladu s konkrétní situací vlastních vojsk, situací nepřitele a v závislosti na technických faktorech vodní překážky.

Vojska se přibližují k vodní překážce zpravidla v bojové sestavě, v jaké vedla útočnou bojovou činnost. Při přibližování se vojsk k vodní překážce je nezbytné na základě konkrétní situace upřesnit úkoly průzkumným jednotkám, předsunutým odřadům (předvojům), vysunout přepravní prostředky blíže vodní překážce, včas organizovat technická opatření k překonání vodní překážky obojživelnou bojovou technikou na plavidlových přepravištích a přepravou tanků pro brodění nebo jízdu pod vodou. Mimo to upřesníme úkoly raketového vojska a dělostřelectva k ničení a umlčování vojsk nepřitele, které brání vodní překážku.

Průzkumné prvky divize a pluků, v nichž jsou začleněni i ženijní průzkumníci, se urychleně přiblíží k vodní překážce a přepravují se samostatně na protilehlý břeh, pronikají mezerami v obraně

nepřitele, vedou průzkum jeho uskupení, přicházejících záloh, rozmístění protitankových zbraní a zjišťují prostory rozmístění jaderných prostředků nepřitele. Hlavním úkolem ženijního průzkumu v této fázi násilného přechodu je vyhledání (ověření) nejvýhodnějších úseků vodní překážky pro násilný přechod, vhodných prostorů pro zřízení brodových, podvodních, plavidlových a mostových přepravišť, zjistit stav stálých mostů a možnosti využití místních přepravních prostředků.

Současně s přibližováním bojové sestavy vojsk k vodní překážce musíme účinně ničit prostředky jaderného napadení nepřitele s využitím raketového vojska, lelectva, dělostřelectva, ale i předsunutého odřadu nebo taktického vzdušného výsadku.

Taktický vzdušný výsadek vysadíme na vodní překážku zpravidla 1,5 — 2 hodiny před proniknutím předsunutých odřadů k vodní překážce. Hlavní úsilí zaměřuje na ovládnutí přepravišť a hydrotechnických staveb, zabráňuje jejich zničení nepřitelem, vede rozhodnou a aktivní činnost, houževnatě brání obsazené objekty

s cílem udržet je až do přechodu vlastních vojsk.

Předsunutě odřady energicky postupují k vodní překážce, nezavazují se do boje s vojsky nepřítele, zmocňují se úseků vhodných pro násilný přechod a stálých přepravišť a zabezpečují rychlý postup hlavních sil divize (pluku). Na čele proudů předsunutých odřadů postupují zpravidla tankové jednotky, dělostřelectvo postupuje obvykle ihned za tanky nebo čelními jednotkami, v případě potřeby se vysunuje blíže k vodní překážce. Přepavní prostředky postupují k vodní překážce v sestavách vojsk, kterým byly pro násilný přechod přiděleny. Velké obojživelné automobily (PTS-10) a samohybná pásová soulodí (GSP) se přesunují za předvojí nebo za čelními prapory, pontonové mostové soupravy na čele hlavních sil. Za příhodné situace můžeme k zabezpečení včasného přesunu pontonových jednotek do prostoru zřízení mostových přepravišť vyčlenit zvláštní osy přesunu.

K upřesnění situace, úkolů a součinnosti vojsk zaujímá zpravidla velitel divize (pluku) předsunutě velitelské stanoviště v blízkosti vodní překážky, odkud řídí postup prvního sledu, přepravních prostředků, děl a tanků vyčleněných pro přímou střelbu k určeným úsekům násilného přechodu.

Jakmile se předsunutě odřady (předvoje) přiblíží k vodní překážce, můžeme vést na nejdůležitější cíle obrany nepřítele na řece jaderný úder, při zachování bezpečnosti vzdálenosti. Předsunutě odřady (předvoje) využívají jaderného úderu, rozhodnou činností ničí nepřítele na vodní překážce, zmocňují se stálých mostů a přepravišť, z chodu překonávají vodní překážku na plavidlových, přívozových, brodivých přepravištích a jízdou tanků pod vodou, zmocňují se protilehlého břehu a energicky pronikají do hloubky obrany nepřítele, rozvíjejí útok do boků a týlů nepřátelské bojové sestavy a v případě, že byl do prostoru vodní překážky vysazen taktický vzdušný výsadek, vyvíjejí maximální úsilí o spojení se s ním.

Po ovládnutí přilehlého břehu do hloubky, která znemožňuje nepříteli vést přímé palby do prostorů plánovaných přívozových a mostových přepravišť, zahájí pontonové a přepravní jednotky jejich zřízení.

V dalším je nezbytné přepravit na protilehlý břeh po zřízených přepravištích část protiletadlových prostředků k ochranné přepravišti a vojsk bojujících na protilehlém břehu před úderu letectva nepřítele. Současně je třeba přepravit protitankovou zálohu a pohyblivý odřad zata-

rasovací k úspěšnému odrazení možných nepřátelských protiztečí a část dělostřelectva k podpoře bojové činnosti vojsk na protilehlém břehu. Velitel předsunutých odřadů jsou povinni učinit opatření k obraně a ochraně zřízených a obsazených přepravišť a tato udržet až do přechodu útvarů prvního sledu. Vzhledem ke stále úthroze jaderných úderů nepřítele do prostorů násilného přechodu, je třeba zabránit hromadění jednotek a bojové techniky na přístupech k vodní překážce a na přepravištích.

V případě, že násilný přechod vodní překážky se nedaří podle plánovaných předpokladů a nebylo dosaženo předpokládaného úspěchu, je třeba vykonat manévr jednotkami a přepravními prostředky na jiný úsek a pokračovat v násilném přechodu. Na původním úseku můžeme ponechat menší část jednotek k poutání nepřítele a odvádění jeho pozornosti od nově zvoleného směru, kam chceme přenést hlavní úsilí bojové činnosti.

Útvary (jednotky) prvního sledu vedou násilný přechod vodní překážky na široké frontě z chodu, s využitím úspěchu předsunutých odřadů, taktického vzdušného výsadek a všech prostředků ničení nepřítele na všech druzích přepravišť.

Část jednotek, které útočí na směru činnosti předsunutého odřadu, využívá k přepravě zřízených mostových přepravišť. K oklamání a rozptýlení pozornosti nepřítele zřizují ženijní a pontonové jednotky klamná přepraviště a organizujeme demonstrační činnost na nevyužívaných úsecích vodní překážky.

Zahájení násilného přechodu v celém úseku divize (pluku) vyžaduje intenzivní bojovou činnost protiletadlových jednotek, prostředků protivzdušné obrany armády a stíhacího letectva k obraně zřízených přepravišť a vojsk při násilném přechodu.

Velitel divize (pluku) sleduje z předsunutého velitelského stanoviště průběh násilného přechodu, podle vývoje situace a na návrh ženijního náčelníka řídí manévr přepravními prostředky, usměrňuje pohyb vojsk do úseků, kde se násilný přechod rozvíjí nejúspěšněji a všestranně podporuje vojska bojující na protilehlém břehu. Přitom sleduje zejména včasnou přepravu tanků, dělostřelectva a jednotek protitankových řízených střel. Divizní dělostřelectvo se zpravidla přepravuje za pluky prvního sledu, raketový oddíl přepravujeme po bateriích při zachování stálé pohotovosti k zahájení jaderného úderu nepřítele. Předsunutě velitelské stanoviště divize a pluků se přepravuje na protilehlý břeh ihned po přepravě prvních sledů.

Útvary (jednotky) druhého sledu nebo vševojskové zálohy se po příchodu k vodní překážce přepravují po mostových přepravištích, v tempch nařízených přesunových rychlostí. Jestliže mezi ukončením přepravy vojsk 1. sledu a zahájením přepravy 2. sledu je časová mezera, vykonají pontonové a přepravní jednotky v zájmu ochrany mostových přepravišť jejich sklopení ke břehu a zamaskovávají je. Připravené druhé sledy musí energicky rozvíjet útok do hloubky, ničit nepřítel na dalších obranných postaveních, vyvracet obranu nepřítel úderu do boků a týlu, v součinnosti s protitankovou zálohou a pohyblivým odřadem zatarasovacím a s využitím paleb dělostřelectva odrážet nepřátelské protizteče a splnit stanovené bojové úkoly.

Týly divize (pluku) se přepravují po mostových přepravištích, zpravidla po určitém časovém odstupu, s ohledem na postup vojsk na protilehlém břehu.

Při jaderném nebo chemickém napadení jednotlivých přepravišť je třeba (mimo ob-

vyklých opatření) odstranit následky jaderného úderu, zachránit osoby ohrožené utonutím, doplnit obsluhu přepravišť, zjistit míru poškození přepravišť a na ní závislé provozuschopnosti a úroveň chemického a radioaktivního zamoření. Jaderný úder do bezprostřední blízkosti mostového přepraviště vyžaduje zpravidla přerušování přepravy, částečnou speciální očištění pontonové mostové soupravy omytím vodou a uskutečněním manévru do záložního místa mostového přepraviště.

Po skončení přepravy vojsk na jednotlivých přepravištích tuto postupně rušíme, uvolněné přepravní prostředky se soustřeďují v určených prostorech na protilehlém břehu a připravují se k plnění dalších úkolů. V některých případech, v souladu se zámyslem nadřízeného velitele a na jeho rozkaz, můžeme zejména mostová přepraviště ponechat ve funkci i po ukončení přepravy divize pro přepravu dalších vojsk.

Organizace a řízení ženijního zabezpečení násilných přechodů vodních překážek

Násilný přechod vodní překážky z chodu organizuje velitel divize (pluku) již s obdržením bojového úkolu. V jeho rozhodnutí zpravidla určuje;

- úseky násilného přechodu plukům (praporům),
- opatření ženijního zabezpečení násilného přechodu vodní překážky,
- rozdělení ženijních sil a přepravních prostředků a manévr s nimi,
- prostory divizních (plukovních) přepravišť, dobu jejich pohotovosti k přepravě a pořadí přepravy na nich,
- způsob součinnosti vojsk při příchodu k řece, při vlastní přepravě a při vedení boje na nepřátelském břehu.

Se stanovením bojových úkolů velitel divize (pluku) určuje posílení útvarů (jednotek) ženijními jednotkami s přepravními prostředky, pořadí přísunu těchto jednotek a přepravních prostředků k vodní překážce, prostory, časy pohotovosti a pořadí využití divizních (plukovních) přepravišť.

Při stanovení bojových úkolů velitelům útvarů a jednotek ženijního vojska určuje místo začlenění přepravních prostředků pro přesun k vodní překážce, úkoly ženijního vybudování přepravišť a způsob udržování provozu na nich.

Ženijnímu náčelníku vševojskového velitel stanoví způsob vedení ženijního průzkumu, prostory a dobu zřízení hlavních a záložních přepravišť, organizaci přísu-

nu přepravních prostředků k vodní překážce a manévr s nimi v průběhu násilného přechodu. Ženijní náčelník musí být připraven hlásit veliteli závěry z údajů ženijního průzkumu charakterizující vodní překážku i s přilehlým terénem, stupeň ženijního vybudování obrany nepřítel, návrh na organizaci splnění úkolů a opatření ženijního zabezpečení a na bojové použití ženijních útvarů (jednotek) s přepravními prostředky.

Ženijní náčelník divize (pluku) plánuje úkoly a opatření ženijního zabezpečení násilného přechodu na základě rozhodnutí velitele a odborného nařízení nadřízeného ženijního náčelníka. Ženijní zabezpečení plánuje zpravidla graficky na mapě velkého měřítká, která se přikládá na stupni divize k plánu ženijního zabezpečení útoku. Na mapě jsou znázorněny přístupové cesty k přepravištím a cesty pro manévr vojsk, výchozí čára k přepravě, prostory naložování a nakládání na plavidlová a přívozová přepraviště, prostory soustředění vojsk a přepravních prostředků a v nich přijatá ženijní opatření, jednotlivá přepraviště na úseku násilného přechodu s určenými silami a přepravními prostředky k jejich zřízení a obsluze, pořádkové služby na přepravištích a ženijní opatření k zabezpečení bojové činnosti na protilehlém břehu.

Základním bojovým dokumentem k ča-

sovému řízení násilného přechodu je grafikon přepravy. Zpracovává se zpravidla za řízení náčelníka štábu nebo operačního oddělení, za účasti náčelníků všech druhů vojsk a speciálních vojsk. Jeho smyslem je stanovit optimální pořadí přepravy vojsk. Přitom vycházíme z bojové sestavy, technických možností přepravy a zámyslu vedení bojové činnosti na protilehlém břehu. Ženíjný náčelník se zúčastňuje zpracování grafikonu přepravy zejména stanovením doby pohotovosti jednotlivých přepravišť, upřesněním druhu, prostoru a výkonné jednotky ke zřízení přepravišť, stanovením kapacity a časových možností přepravy. Výpisy z grafikonu přepravy musí být včas doručit podřízeným útvarům a na jednotlivá přepravišť.

Ženíjný náčelník zpracovává „bojová nařízení pro ženíjní zabezpečení“, jejichž obsah musí postihovat skutečnosti k zabezpečení násilného přechodu i útočného boje. V dalším organizuje práci oddělení a kontrolní činnost v podřízených ženíjních, pomocných a přepravních jednotkách a zabezpečuje plnění nařízených úkolů materiálně.

Při vlastním násilném přechodu je místo ženíjního náčelníka na představeném velitelském stanovišti, které se zpravidla k řízení násilného přechodu zřizuje, a při nepředvídaném nebo nepříznivém vývoji situace předkládá vševojskovému veliteli návrhy k manévru přepravními prostředky, ke zřízení záložních přepravišť nebo k zasažení záloh přepravních prostředků. Podle situace navrhuje i zrušení přepravišť, která svůj úkol v přepravě vojsk splnila.

Při násilném přechodu vodní překážky s plánovitou přípravou se ženíjní zabezpečení plánuje podrobněji. To se projevuje zejména v přesnějším a podrobnějším rozpracování úkolů a všech opatření k ženíjnímu zabezpečení násilného přechodu. Příznivější časové možnosti dovolují organizovat dokonalou a podrobnou součinnost na všech stupních. Toto probíhá na velkorozměrných schématech a plastických stolech k rozhodujícím fázím násilného přechodu.

Nedílnou součástí plánování a organizace násilných přechodů vodních překážek je výpočet kapacity jednotlivých přepravišť.

Kapacitu plavidlového a přívozového přepraviště vypočítáme podle vzorce:

$$R = \frac{2B}{V} \cdot (1 + 0,3 Vp) + t.$$

R = doba koloběhu v minutách,

B = šířka překážky v m,

V = rychlost přívozu na vodě [v průměru 120 m . min⁻¹],

Vp = rychlost proudu v m . s⁻¹,

t = čas potřebný pro naložení, vyložení a pohyb na souši [v průměru 6'—8'].

Celková doba přepravy na plavidlovém přepravišti z obojíživelných přepravních prostředků ženíjního vojska a na přívozových přepravištích se určuje podle vzorce:

$$T = \frac{M \cdot R}{K} \cdot 1,2.$$

T = celková doba přepravy v minutách,

R = doba jednoho koloběhu,

M = počet koloběhů jednotlivých přepravních prostředků [počet přepravních jednotek],

K = počet přepravních prostředků, které jsou k dispozici,

1,2 = koeficient obtížnosti přepravy.

Kapacitu přepravy tanků pod vodou vypočítáme podle vzorců:

a) výpočet doby přepravy:

$$T = \frac{L + B}{n \cdot v} \cdot 1,2,$$

b) výpočet potřeby počtu brodů:

$$n = \frac{L + B}{T \cdot v} \cdot 1,2.$$

T = celková doba přepravy v minutách,

L = délka proudu v m; $L = (e - 1) \cdot l$,

e = počet tanků,

B = šířka řeky v m,

n = počet tras brodů,

v = střední rychlost pohybu tanků pod vodou,

l = vzdálenost mezi tanky zvětšená o délku tanku.

Kapacitu přepravišť vypočítáme podle vzorců:

a) výpočet doby přepravy:

$$T = \frac{60 \cdot L}{n \cdot v},$$

b) výpočet potřeby počtu mostů:

$$n = \frac{60 \cdot L}{T \cdot v}.$$

T = celková doba přepravy v minutách,

L = délka proudu v km,

n = počet mostů,

v = rychlost přesunu po mostě v km . h⁻¹

[u PMS při přepravě tanků 30 km . h⁻¹].

Možnosti manévru přepravními prostředky vypočítáme podle vzorců:

$$L = \frac{T \cdot V_1 \cdot V_2}{V_1 - V_2}.$$

$$T = t_1 + t_2 + t_3.$$

L = vzdálenost mezi vodními překáž-

Velitelství 6. td
 školující Velitel 6. td

Grafikon přepravy 6. td přes VLTAVA

v úseku , VS , mapa
 (varianta)

Úsek násilného přechodu	Převravníště Druh	Prořízení přepra- viště určení převravní proslíděny	Složení přepra- viště určení složení síly	Schéma úseku násilného přechodu	Pořadí a doba přepravy vojsk																																																																																					
					Představný odřad												Základní síly																																																																									
					10	20	30	40	50	60	10	20	30	40	50	60	10	20	30	40	50	60	10	20	30	40	50	60	10	20	30	40	50	60	10	20	30	40	50	60	10	20	30	40	50	60																																												
6. td	14 tp	1 Podvodní	-	1.ždr														upra- ve a vyly ceni												1/14 tp												Převravníště zrušeno																																																
		2 Mostové	1/2 PMS	ponr 16 ždr														řřizení mostu												mlubom moce loště lectro												3/14 tp												Tyl 14 tp												16. tp												Přesuk proslíděny armady												
		3 Podvodní	-	1.ždr														upra- na a vyly ceni												2/14 tp												Převravníště zrušeno																																																
		4 Plavidlové	OT PTS-10	osadby														msr 14 tp												Vykraženo pro odsuny raněných												Převravníště zrušeno																																																
		5 Přivozové	4 GSP	1/12 pr pas														Děj. 12 tp												Tyl. 12 tp části												DPT Z B + POZ B												sro- zeni v msp												Převravníště zrušeno																								
	21 msp	P0 - 12. tp	6 Plavidlové	OT	-		3/21 msp												Převravníště zrušeno																																																																							
			7 Podvodní	-	1.ždr		upra- ve a vyly ceni												2/13 tp												3/12 tp												Převravníště zrušeno																																															
			8 Mostové	1 PMS	16. ponpr														řřizení mostu												1/12 tp												sro- zeni v msp												Tyl 21 msp												Tyl divize												Převra- viště zrušeno											
			9 Podvodní	-	1.ždr														upra- na a vyly ceni												1 tp 21 msp												Převravníště zrušeno																																															
			10 Plavidlové	OT PTS-10	osadby														1/21 msp												2/21 msp												PT roz												Vykraženo pro odsuny raněných												Převravníště zrušeno																							

Obr. 1

kami v km, na kterých lze znovu použít přepravních prostředků,
 V_1 = rychlost přesunu přepravních prostředků v km/h,
 V_2 = tempo útoku v km/h,
 T = celkový čas využití přepravních prostředků v mostě v hodinách,

t_1 = doba použití přepravních prostředků v mostě,
 t_2 = doba sejmutí mostu,
 t_3 = doba na zřízení mostu.

Vypočtené údaje uplatníme při kalkulaci celkové doby přepravy a vyjadřujeme je v grafikonu přepravy (viz obr. 1).

Opatření k zachování životnosti přepravišť

Vlastní období násilného přechodu vodní překážky je potenciálně velmi nebezpečnou fází bojové činnosti vojsk. Toto nebezpečí vyplývá z nutného usměrnění vojsk na jednotlivá přepraviště, z omezené možnosti manévru i snížených možností použití palebných prostředků. Nepřítel se vždy bude snažit využít těchto pro sebe příznivých faktorů k vedení jaderných a leteckých úderů i paleb dělostřelectva a způsobení ztrát našim vojskům. To vyžaduje, aby přepravovaná vojska přijala účinná opatření k všestrannému zabezpečení bojové činnosti.

Životnosti přepravišť dosahujeme:

- účinnou protivzdušnou obranou přepravišť a celého úseku přepravy,
- dovedným výběrem prostorů přepravišť podle jejich druhů,
- rozmístěním přepravišť na široké frontě,
- maskováním skutečných přepravišť a zřizováním klamných přepravišť,
- uskutečňováním širokého manévru přepravními prostředky,
- ženijním vybudováním přepravišť,
- včasným přijetím ženijních opatření k odstranění následků jaderných úderů nepřítel.

Přepraviště v úseku přepravy svazku a útvaru umístíme na takovou vzdálenost, abychom vyloučili možnost zničení dvou přepravišť umístěných vedle sebe jedním jaderným úderem střední ráže. Optimální vzdálenost mezi úseky násilného přechodu praporů je 3 km. Vzdálenost mezi mostovými přepravišti se pohybuje v rozmezí 5—10 km.

Při výběru míst jednotlivých přepravišť bereme v úvahu možný charakter účinků jaderného úderu na přepraviště a vojska na přesunu. Přepraviště je výhodné umísťovat v takových úsecích vodní překážky, kde je omezené šíření tlakové vlny. Proto vyloučíme při zřizování přepravišť přímé úseky vodní překážky s vysokými břehy, úseky v zaříznutých hlubokých údolích, kde se tlaková vlna může projevit vysokým účinkem.

Vysoký význam má maskování přepravišť a celého úseku násilného přechodu. Maskovací opatření umožňují skrýt přísun

vojsk a přepravních prostředků k vodní překážce, vhodné umístění přepravišť a tím ztěžují nepříteli stanovit objekty k vedení jaderných úderů. S tímto cílem je nutné v plné míře využívat maskovacích vlastností terénu, příznivých podmínek omezené viditelnosti, dýmové clony na široké frontě, klamná přepraviště, podvodní mosty a uskutečňovat opatření k protiradiolokačnímu maskování přepravišť.

Klamné mosty se zřizují zpravidla podle centrálního plánu velitele armády, v počtu jeden až dva na každý skutečný most, ve vzdálenosti 5—7 km od sebe. Ostatní klamná přepraviště se zřizují v počtu jedno až dvě na tři skutečná. Ke zřizování klamných přepravišť se určují ženijní jednotky s nejučetnějším množstvím přepravních prostředků, maket bojové techniky a člunů pro jejich vlek po vodě. Kromě toho se imituje pohyb vojsk, jejich přeprava a palba protiletadlových prostředků. Klamné mosty se zřizují na plovoucích nebo pevných podpěrách, s využitím tkanin, dřeva a koutových odrážečů.

K zachování životnosti přepravišť a nerušené přepravy vojsk se vede široký manévr přepravními prostředky, a to zasažením záloh přepravních prostředků ke zřízení nových přepravišť, přechodem z jednoho druhu přepraviště na druhý, přemístěním přepraviště do jiného prostoru a také přemístěním přepravních prostředků z podružného směru na směr, kde očekáváme úspěch násilného přechodu.

V případě vedení jaderných úderů nepřítel do prostorů přepravišť, musí obsluha a řidič vykonat záchranné práce a zjistit míru poškození přepravních prostředků. Z nepoškozeného materiálu zřizujeme mosty nižší únosnosti nebo převozová přepraviště, zpravidla na záložních úsecích přepravy a v záložních prostorech přepravišť. Zároveň je nutné přijmout opatření k využití místních přepravních prostředků. Zvláště velké ztráty přepravních prostředků, které neumožňují plnohodnotně pokračovat v přepravě, zpravidla nahradíme z armádní zálohy.

Při vysokém stupni radioaktivního za-

moření vody, břehů a přilehlého terénu v prostoru přepravišť je nutné zabránit, aby obsluhy přepravišť obdržely vysoké dávky radiace, a proto nařídíme jejich přemístění do nezamořených prostorů.

Jestliže to situace neumožňuje, zabezpečíme dezaktivaci přepravních prostředků a celého prostoru přepraviště smýváním vodou a obsluhy přepravišť se střídají, v závislosti na úrovni radiace.

Organizace a úkoly pořádkové a záchranné služby na přepravištích

Při násilných přechodech vodních překážek z chodu má vysoký význam včasně a správně organizovaná pořádková a záchranná služba na přepravištích. Organizuje se s cílem zabezpečit organizovaný a včasný příchod vojsk na přepraviště, nepřetržitost přepravy, dodržení stanoveného pořadí přepravy, poskytnutí záchrany osobám, jimž hrozí utonutí, i ochranu přepravišť z vody i ze souše.

Pořádkovou službu organizuje štáb vševojskového svazku na výchozí čáře k přepravě a na přístupových cestách k přepravištím. Na přepravištích zřizuje kontrolní propouštěcí místa, jejichž účelem je udržovat stanovené pořadí přesunu vojsk k přepravištím a zamezit nežádoucímu hromadění vojsk. Pořádkovou službu vykonávají regulační pořádkové jednotky. Pořádkovou službu na přepravištích, tj. od kontrolního propouštěcího místa až po pobřežní rokádu na protilehlém břehu, vykonávají ženijní jednotky, které zřídily přepraviště a zabezpečují jeho obsluhu. Jejich činnost řídí určený správce přepraviště. Stanoviště správce přepraviště je u přepraviště na výchozím břehu, jeden z jeho dvou pomocníků je na kontrolním propouštěcím místě, druhý na protilehlém břehu. Správce přepraviště musí mít se svými pomocníky technické spojení ke správnému řízení přepravy i pořádkové služby.

Správce přepraviště je podřízen veliteli pluku nebo divize.

Pořádkové hlídky umísťujeme v kontrolním propouštěcím místě, na křižovatkách přístupových cest, na březích v blízkosti přepravišť a na odsunové cestě.

Do systému pořádkové služby patří hotovost, mostní stráž, říční stráž, dozorní orgány přepraviště, stanoviště pozorovatelů vodní překážky a pobřežní družstva.

Metodika bojové činnosti vojsk a organizace ženijního zabezpečení násilného přechodu vodních překážek v soudobých podmínkách vyžaduje tvůrčí a všestranné řešení množství složitých otázek v krátkém čase. V souvislosti s tím jsou vševojskovi velitelé povinni znát přesnou situaci, připravenost vojsk ke splnění složitých úkolů ženijního zabezpečení a dovedně aplikovat zásady metodiky bojové činnosti vojsk při násilných přechodech vodních překážek do konkrétních podmínek.

Dosažení úspěchů při násilném přechodu vodních překážek v mnohém závisí na úrovni odborné připravenosti ženijních funkcionářů a jednotek, na jejich psychologické odolnosti a na celém komplexu jejich morálně politického stavu. Proto také má při násilných přechodech vodních překážek mimořádný význam práce v ženijních útvech a jednotkách.

Záchrannou službu a vyprošťovací službu organizujeme k poskytnutí pomoci tonoucím osobám, k vyproštění a odsunu uvázané techniky na každém přepravišti. Její činnost řídí správce přepraviště, stanoví její složení a určuje velitele záchranné služby. Záchranná služba se rozmisťuje přímo v prostoru přepraviště na jednom nebo na obou březích, v závislosti na charakteru vodní překážky, způsobu přepravy a podle bojové situace.

Na plavidlových přepravištích se stanoví na každých 10—12 přepravních plavidel jedno plavidlo záchranné. Na plavidlových přepravištích zřízených z obojživelných obrněných transportérů vyčleňujeme pro každou přepravující se rotu jeden záchranný prostředek.

Při přívozové přepravě se záchranné plavidlo pohybuje poproudně podél osy přepraviště. Při cirkulaci dvou i více soulodí na přepravištích je stanoviště záchranného plavidla ve střední třetině vodní překážky.

Při mostové přepravě se záchranná plavidla pohybují v době stavby mostu a po zahájení přepravy na poproudní straně mostu. Na širokých vodních překážkách se záchranná plavidla rozmisťují rovnoměrně na hladině poproudně mostu. Záchranná plavidla nesmí být používána k jiným účelům.

Na podvodních přepravištích organizujeme záchrannou a vyprošťovací službu, která má skupinu záchrannou a skupinu vyprošťovací. Záchranná skupina je vybavena přepravními záchrannými prostředky. Vyprošťovací skupina je vybavena vyprošťovacími tanky a má ve své sestavě zvláště připravené potápěče. Velitelem celé skupiny je důstojník tankové odbornosti.